

مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دوره نهم، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۵، تابستان ۹۳
ص ۳۳-۴۰

بررسی موانع انجام پژوهش‌های آموزشی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۲

منصوره وحدتی^{۱*}، سید سعید مظلومی محمود آباد^۲، طاهره سلیمی^۳، عبدالعظیم اقبال^۴

- ۱- کارشناس ارشد آموزش پزشکی، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
- ۲- دکترای تخصصی آموزش بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
- ۳- کارشناسی ارشد پرستاری کودکان، دانشکده پرستاری مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
- ۴- کارشناس آمار و روش تحقیق، ستاد مرکزی دانشگاه، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۳/۳۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۰/۹

چکیده

سابقه و اهداف: یکی از وظایف اصلی دانشگاه، آموزش است که بدون ارتباط با پژوهش مؤثر نمی‌باشد. با توجه به اینکه ارتقاء آموزش با پژوهش‌های آموزشی تسهیل می‌گردد، بررسی موانع آن، راهکارهای مفید در ارتقاء محسوب می‌شود. از طرفی برنامه‌های توانمند سازی به عنوان یک استراتژی مهم می‌باشد که در صورت برنامه ریزی و اجرای آن باعث ارتقا عملکرد پژوهشی می‌گردد. پژوهش حاضر با هدف تعیین موانع پژوهش‌های آموزشی در اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد و وضعیت توانمندی آن‌ها در حیطه پژوهشی انجام شده است.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی تحلیلی از نوع مقطعی بوده که بر روی اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند، صورت گرفته است. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌های توانمندسازی اسپریتزر (Spritezer) و عوامل مؤثر بر پژوهش‌های آموزشی بوده است.

یافته‌ها: امتیاز موانع پژوهش‌های آموزشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی ۶۵/۹ می‌باشد. بالاترین امتیاز مربوط به مولفه‌های موانع حرفه‌ای با میانگین ۷۸/۹۳ و پایین‌ترین امتیاز مربوط به موانع علمی با میانگین ۵۶/۴ می‌باشد. امتیاز توانمندی اعضای هیئت علمی ۷۸/۱۵ بوده است. بین جنس و مسئولیت اجرایی با موانع علمی، همچنین سابقه عضویت واحد توسعه آموزش و داشتن طرح تحقیقاتی آموزشی با موانع سازمانی و بین مسئولیت اجرایی و موانع حرفه‌ای و بین سابقه عضویت واحد توسعه آموزش با موانع امکاناتی ارتباط معنی‌دار آماری دیده شد.

نتیجه‌گیری: از دیدگاه اعضای هیئت علمی موانع پژوهش‌های آموزشی به ترتیب شامل موانع حرفه‌ای، سازمانی، فردی، مالی، امکاناتی و علمی بوده است که ارتباط معنی‌دار آماری با توانمندسازی مشاهده نگردید، بنابراین انجام پژوهش‌هایی مبتنی بر آموزش با تغییر نگرش اعضای هیئت علمی امکان‌پذیر است.

واژه‌های کلیدی: موانع پژوهش‌های آموزشی، توانمندسازی، اعضای هیئت علمی، یزد

* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۳۵۱-۸۲۴۱۷۵۱، آدرس الکترونیکی: vahdati.mz@gmail.com

مقدمه

واژه توانمندسازی (Empowerment) به معنی قدرتمند شدن، مجوز دادن، قدرت بخشیدن و توانا شدن است. این واژه در اصطلاح در برگزیده قدرت و آزادی عمل بخشیدن برای اداره خود است و در مفهوم سازمانی به معنی تغییر در فرهنگ و شهامت ایجاد و هدایت یک محیط سازمانی است.

توانمندسازی مفهوم تازه‌ای نیست و به صورت‌های مختلف در منابع علمی جدید مدیریت آمده است، برای مثال در سال‌های دهه ۱۹۵۰، منابع علمی پیشنهاد کردند که مدیران باید در قبال کارکنانشان رفتار دوستانه‌ای داشته باشند و در قبال نیازها و انگیزه‌های کارکنان حساس باشند (۱).

در آموزش عالی محور توسعه و موتور محرکه ایجاد تحول در جامعه و کانون اصلی تربیت منابع انسانی متخصص و آموزش دیده است که می‌تواند با برخورداری از ایده‌ها و اندیشه‌های نو، حرکت روبه رشد جامعه را تسریع نماید. دانشگاه به عنوان یک نظام اجتماعی حساس و مهم، از جایگاه خاصی برخوردار است و مهم‌ترین ارکان بنیادین جهت هرگونه تغییر و تحول و نوآوری است (۲). تحقیقات از ارکان اصلی توسعه پایدار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی محسوب می‌شود و فرض توسعه یافتگی دراز مدت بدون ایجاد یک نظام تحقیقاتی منسجم محال است. اهمیت تحقیقات تا بدان جاست که شاخص‌هایی چون میزان سرمایه گذاری ملی در تحقیقات، نسبت تعداد محقق به جمعیت، تعداد مقالات چاپ شده و ویژگی‌های از این دست از ملاک‌های مهم پیشرفت جوامع محسوب می‌شود (۳). اهمیت دادن به امر تحقیق و افزایش پژوهش در هر کشور موجب توسعه و پیشرفت شده، خودکفایی و استقلال واقعی را برای آن کشور به ارمغان می‌آورد در بعد اقتصادی نیز تحقیق فعالیتی کاملاً ضروری و دارای بازده مثبت تلقی می‌شود، زیرا مبنای نوآوری و زمینه ساز تحول و تکامل وسایل و ابزارهای تولید است (۴). شتاب تغییرات و نوآوری‌های آموزشی فضای رقابتی فشرده‌ای را ایجاد کرده است دانشگاه‌ها در این عرصه ناگزیر باید به سطح بالایی از دانش و اطلاعات دست یابند. اساتید با احساس مسئولیت، خلاقیت، ابتکار، اعتماد به نفس و احساس تعلق سازمانی و توانا شدن در کار گروهی با عملکرد خوب می‌توانند نقش مؤثری در ارتقاء آموزش دانشجویان داشته باشند که در این میان پژوهش در زمینه آموزش منجر به ایجاد روش‌های

نوبین آموزشی خواهد شد (۵). از دیگر سو مسئولان دانشگاه‌ها نیز با توجه به نیاز و وضعیت آموزشی و نوع ساختار و فرهنگ حاکم باید محیط دانشگاه‌ها را برای بروز توانمندی‌های اساتید و ارتقاء این توانمندی‌ها به سطوح بالاتر آماده نمایند.

لازمه همگام و همسو شدن با تغییرات و تحولات، توانمندسازی اساتید و پژوهش‌های آموزشی جهت آموزش مفید و موثر است. شناسایی موانع پژوهش باعث ایجاد بستر مناسب و محیط مطلوب برای بروز افکار تازه، خلاقیت و نوآوری در دانشگاه‌ها است.

با توجه به موارد بالا تا زمانی که فضا و فرهنگ مناسب پژوهش در دانشگاه حکم‌فرما نباشد انتظار آموزش مدرن، امکان پذیر نیست. بنابراین برای ایجاد آموزش مناسب و پیاده نمودن برنامه پژوهش‌های آموزشی توجه به توانمندسازی امری ضروری است. در این راستا پژوهشگران بر آن شدند تا ارتباط میان توانمندسازی و پژوهش‌های آموزشی را بررسی نمایند.

روش بررسی

این پژوهش توصیفی تحلیلی از نوع مقطعی می‌باشد و جامعه آماری آن اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بوده که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند.

ابزار گردآوری داده‌های توانمندسازی، پرسشنامه اسپریتزر (Spritezer) دارای ۱۲ گویه و بر اساس طیف هفت درجه‌ای لیکرت بر اساس طیف هفت درجه‌ای لیکرت (از ۱=خیلی موافق تا ۷=خیلی ناموافق) بوده است و پرسشنامه عوامل موثر بر پژوهش‌های آموزشی شامل سه بخش، خصوصیات دموگرافیک و عضویت در EDC، تعداد طرح تحقیقاتی مسئولیت اجرایی، داشتن طرح تحقیقاتی در زمینه آموزش، موانع پژوهش‌های آموزشی (شامل موانع سازمانی، فردی، حرفه‌ای، امکاناتی، علمی و مالی) به صورت چهار لیکرتی (همیشه، اغلب، گاهی و هرگز) و سوالات باز شامل سایر موانع و راه‌های پیشنهادی جهت افزایش تمایل اعضای هیئت علمی برای پژوهش در زمینه آموزش می‌باشد و علاوه بر آنکه روایی محتوایی صوری پرسشنامه، توسط ۱۵ نفر از متخصصین تایید و با استفاده از مطالعه آزمایشی روی ۴۰ نفر از اعضای هیئت علمی، پایایی ابزار با آلفای کرانباخ ۰/۹۲ درصد در مطالعات

۶۵/۹ و ۱/۱۷ و نمره توانمندی ۷۸/۱۵ و ۹/۱۲ از حداکثر صد امتیاز بوده است. نتایج این پژوهش با توجه به جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که موانع حرفه‌ای بالاترین میانگین (۷۸/۹۳) و موانع علمی با میانگین (۶۵/۹) پایین‌ترین می‌باشد.

موانع حرفه‌ای در این تحقیق با توجه به جدول شماره ۱ با میانگین ۷۸/۹۳ اولین و بالاترین اولویت را به خود اختصاص داده است و ارتباط معنی‌داری بین داشتن مسئولیت اجرایی و موانع حرفه‌ای دیده شد. موانع سازمانی با میانگین ۶۸/۷۵ دومین مانع موجود شناسایی شده است و با توجه به جدول شماره ۲ ارتباط معنی‌داری بین داشتن سابقه عضویت در واحد توسعه آموزش دانشکده و موانع سازمانی بدست آمده است. همچنین با توجه به جدول شماره ۳ ارتباط معنی‌دار بین داشتن طرح تحقیقاتی در زمینه آموزشی و موانع سازمانی دیده شده است. موانع فردی سومین رده را در این تحقیق به خود اختصاص داده است.

موانع مالی با میانگین ۶۷/۵۱ از حداکثر ۱۰۰ امتیاز، چهارمین مانع از موانع پژوهش‌های آموزشی محاسبه شده است؛ که با توجه به جدول ۳ ارتباط معنی‌داری بین داشتن طرح تحقیقاتی در زمینه آموزشی و موانع مالی به دست آمده است.

موانع امکاناتی با میانگین ۵۹/۲۹ پنجمین مانع از موانع پژوهش‌های آموزشی این تحقیق شناسایی گردیده است که با توجه به جدول ۲ ارتباط معنی‌داری بین داشتن سابقه عضویت در واحد توسعه آموزش دانشکده و موانع امکاناتی شناسایی شده است. موانع علمی با میانگین ۵۶/۴ کم‌ترین مانع به شمار رفته است که ارتباط معنی‌داری بین جنسیت و داشتن مسئولیت اجرایی و موانع علمی به وجود آمده است.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان دهنده عدم وجود همبستگی مثبت و معنی‌دار بین توانمندی و موانع پژوهش‌های آموزشی است. ولی ارتباط معنی‌دار بین داشتن طرح تحقیقاتی در زمینه آموزشی و موانع کلی دیده شده است.

با توجه به بررسی میانگین گویه‌های هر کدام از موانع شش‌گانه:

در موانع مالی بالاترین میانگین مربوط به ناچیز بودن میزان درآمد حاصل از فعالیت‌های تحقیقاتی مرتبط با آموزش با میانگین ۲/۱۷ می‌باشد. تفاوت میانگین گویه‌های موانع

قبلی مورد تایید قرار گرفته بود، با توجه به تغییر محیط پژوهش در این مطالعه مجدداً با مطالعه منابع علمی و دیدگاه هشت نفر از متخصصین (عضو هیئت علمی، عضو EDC حداقل ۱۰ سال سابقه و تجربه پژوهش در آموزش)، روایی محتوایی و صوری پرسشنامه تایید گردید و سپس با استفاده از مطالعه آزمایشی روی ۲۰ نفر از اعضای هیئت علمی، پایایی ابزار با آلفای کرانباخ ۸۸/۲ درصد مورد تایید قرار گرفت.

روایی پرسشنامه از طریق نظرسنجی از متخصصان تعیین شده و پایایی آن از طریق آلفای کرانباخ محاسبه شد. برای تحلیل داده‌ها، نرم افزار SPSS و جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون آنالیز واریانس یک عامل و ضریب همبستگی پیرسون و آزمون T-Test استفاده شد.

پرسشنامه بی‌نام و توسط پژوهشگر و مواردی با کمک مسئولین دفاتر گروه توزیع گردید و جمع‌آوری گردید.

ملاحظات اخلاقی که رعایت گردید شامل:

۱. کسب مجوز از شورای پژوهشی دانشگاه جهت اجرای مطالعه
۲. دادن اطلاعات کافی به هر یک از واحدهای پژوهش در مورد تحقیق
۳. اطمینان دادن به واحدهای پژوهش در مورد محرمانه بودن اطلاعات
۴. اجباری نبودن شرکت در پژوهش نخواهند داشت.
۵. در اختیار آنان قرار گرفتن نتایج نهایی پژوهش در صورت تمایل مسئولین ذی‌ربط

یافته‌ها

از مجموع ۲۰۰ شرکت کننده در این طرح، اکثریت افراد مشارکت کننده را مردان (۶۰/۵٪) و بقیه را زنان، تشکیل دادند. میانگین و انحراف معیار سن مشارکت کنندگان به ترتیب ۴۲/۰۲ و ۷/۴۵ سال و مرتبه علمی اکثریت افراد استادیار (۵۹/۹٪) بوده است. محل خدمت اکثریت افراد دانشکده پزشکی (۵۳/۵٪) گزارش گردید.

۴۳/۱٪ نمونه‌ها دارای مسئولیت اجرایی در دانشگاه بودند، ۳۶/۴٪ نیز دارای حداقل یک طرح تحقیقاتی مصوب بوده‌اند. ۲۴/۵٪ دارای سابقه عضویت در مرکز مطالعات دانشکده محل خدمت خود بوده‌اند.

نتایج حاصل از پژوهش به طور کلی بیانگر آن است که میانگین و انحراف معیار موانع پژوهش‌های آموزشی به ترتیب

آموزش پزشکی با میانگین ۱/۸۴ بالاترین امتیاز را دارد. در میانگین گویه‌های موانع فردی، گویه روحیه فردگرایی و عدم تمایل به مشارکت در تحقیقات آموزشی با میانگین ۲/۱۵ بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده است. میانگین گویه‌های موانع سازمانی نشان می‌دهد که گویه عدم کاربست نتایج تحقیق در بهبود امور آموزشی دانشگاه با میانگین ۲/۲۳ بالاترین امتیاز را دارد.

امکاناتی از نظر اساتید نشان می‌دهد که گویه عدم وجود کارشناسان کمک تحقیقاتی با میانگین ۲/۱۲ بالاترین امتیاز را دارد.

بررسی میانگین گویه‌های موانع حرفه‌ای نشان دهنده این است که گویه زیاد بودن حجم کارهای بهداشتی و درمانی با میانگین ۲/۵۰ بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده است. در گویه‌های موانع علمی، گویه عدم آشنایی اساتید با دانش

جدول ۱: میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه‌های موانع پژوهش‌های آموزشی و توانمندی در نمونه‌های مورد پژوهش

موانع	میانگین	انحراف معیار
موانع علمی	۵۶/۴۰	۱۳/۹۰
موانع امکاناتی	۵۹/۲۹	۱۴/۳۵
موانع مالی	۶۷/۵۱	۱۹/۲۷
موانع فردی	۶۸/۲۸	۱۷/۸۲
موانع سازمانی	۶۷/۷۵	۱۷/۲۲
موانع حرفه‌ای	۷۸/۹۳	۱۸/۸۹
موانع پژوهش‌های آموزشی (کل)	۶۵/۹۰	۱۱/۱۷
توانمندی	۷۸/۱۵	۱۸/۸۹

جدول ۲: ارتباط بین موانع فعالیت‌های پژوهشی و توانمندسازی با سابقه عضویت در واحد توسعه آموزش دانشکده

موانع	سابقه عضویت واحد توسعه آموزش دانشکده	تعداد	میانگین	انحراف معیار	سطح معنی داری
موانع مالی	خیر	۱۴۸	۶۷/۴۱	۲۰/۴۳	۰/۹۰
	بلی	۴۹	۶۷/۸۰		
موانع امکاناتی	خیر	۱۵۰	۵۹/۴۰	۱۵/۰۶	۰/۸۹
	بلی	۴۹	۵۸/۹۵		
موانع حرفه‌ای	خیر	۱۵۰	۷۷/۵۰	۱۹/۹۸	۰/۰۳
	بلی	۴۹	۸۳/۳۳		
موانع علمی	خیر	۱۵۰	۵۷/۴۴	۱۵/۷۲	۰/۰۶
	بلی	۴۹	۵۳/۲۳		
موانع فردی	خیر	۱۴۹	۶۹/۱۷	۱۷/۶۹	۰/۲۲
	بلی	۴۹	۶۵/۵۷		
موانع سازمانی	خیر	۱۴۹	۶۸/۱۴	۱۷/۷۴	۰/۳۸
	بلی	۴۹	۷۰/۶۱		
موانع کلی	خیر	۱۵۰	۶۵/۸۴	۱۲/۲۰	۰/۸۹
	بلی	۴۹	۶۶/۰۸		
توانمندسازی	خیر	۱۵۰	۷۸/۴۶	۹/۰۴	۰/۴۰
	بلی	۴۹	۷۲/۲۱		

جدول ۳: ارتباط بین موانع فعالیت‌های پژوهشی و توانمندسازی با داشتن طرح تحقیقاتی در زمینه آموزش

موانع	داشتن طرح تحقیقاتی در زمینه آموزش	تعداد	میانگین	انحراف معیار	سطح معنی داری
موانع مالی	بلی	۷۱	۶۴/۳۱	۱۹/۴۱	۰/۰۹
	خیر	۱۲۴	۶۹/۰۸		
موانع امکاناتی	بلی	۷۲	۵۹/۷۲	۱۴/۹۹	۰/۷۹
	خیر	۱۲۵	۵۹/۱۵		
موانع حرفه‌ای	بلی	۷۲	۷۵/۹۲	۲۰/۸۶	۰/۱۱
	خیر	۱۲۵	۸۰/۴۰		
موانع علمی	بلی	۷۲	۵۴/۳۹	۱۴/۵۳	۰/۱۴
	خیر	۱۲۵	۵۷/۴۰		
موانع فردی	بلی	۷۱	۶۳/۷۵	۱۸/۷۴	۰/۰۱
	خیر	۱۲۵	۷۰/۵۰		
موانع سازمانی	بلی	۷۱	۶۳/۰۰	۱۸/۷۸	۰/۰۰۱
	خیر	۱۲۵	۷۱/۷۳		
موانع کلی	بلی	۷۲	۶۲/۷۷	۱۱/۹۵	۰/۰۰۴
	خیر	۱۲۵	۶۷/۵۱		
توانمندسازی	بلی	۷۲	۷۷/۴۱	۹/۰۳	۰/۳۰
	خیر	۱۲۵	۷۸/۷۷		

بحث

عامل بعد از عوامل مدیریتی، توانمندسازی، ضوابط اداری، شخصی و اجتماعی معرفی نموده است (۱).

ظهور و فکری افزایش میزان حق‌الزحمه را سومین پیشنهاد جهت برطرف نمودن موانع پژوهشی پیشنهاد نمودند (۱۰). ولی کریمیان و همکاران موانع مالی را بیشترین و بالاترین مانع برشمرده‌اند (۵).

مشکلات مالی بیشتر تحقیقات، بر نحوه توزیع بودجه تاکید داشت که در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد با توجه به فرهنگ مردم شهر یزد و روحیه سخت کوشی و قناعت در مردمان این دیار و با در نظر گرفتن ضرورت انجام تحقیق به عنوان یک روحیه جمعی در اساتید برای ارتقاء دانشگاه این بعد کم رنگ‌تر شده است.

با توجه به جدول ۱، موانع امکاناتی با میانگین ۵۹/۲۹ پنجمین مانع از موانع پژوهش‌های آموزشی این تحقیق شناسایی گردیده است. علت این تفاوت می‌تواند توجه جدی مسئولین دانشگاه در طی سال‌های اخیر برای ایجاد امکانات انجام پژوهش‌های مختلف از جمله پژوهش در آموزش، باشد. کریمیان و همکاران این مانع را دومین مانع خود معرفی

نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که ۴۳/۱ درصد از مشارکت کنندگان در دانشگاه دارای مسئولیت اجرایی می‌باشند. وتی، بلامی و مورلی پژوهشی در کشورهای استرالیا، انگلستان و زلاندنو انجام دادند و مشاهده نمودند عملکرد پژوهش با تدریس رابطه مثبت دارد ولی با پست اجرایی رابطه از نوع معکوس است. همچنین نتیجه گرفتند که عملکرد پژوهشی، از آموزش و کارهای اجرایی در ارتقای اعضای هیئت علمی موثر است (۱۱). نتایج این پژوهش با توجه به جدول ۱ نشان می‌دهد که موانع حرفه‌ای دارای بالاترین (۷۸/۹۳) و موانع علمی دارای پایین‌ترین میانگین (۶۵/۹) می‌باشد.

در تحقیق کریمیان و همکاران در مقایسه میانگین بدست آمده در هر حیطة، موانع مالی بیشترین و موانع علمی کم‌ترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (۵). با توجه به جدول شماره ۱ موانع مالی با میانگین ۶۷/۵۱ از حداکثر ۱۰۰ امتیاز، چهارمین مانع از موانع پژوهش‌های آموزشی محاسبه شده است. حسین پور در تحقیق خود عوامل اقتصادی را ششمین

پیشنهاد اکثریت اعضای هیئت علمی کاهش موانع سازمانی برای افزایش پژوهش توسط آن‌ها بوده است (۱۰). ولی در تحقیق کریمیان و همکاران موانع مدیریتی سازمانی در آخرین اولویت قرار گرفت (۵). حسین پور این عامل را چهارمین عامل بازدارنده انجام پژوهش معرفی نموده است (۱). که این تفاوت نشانگر نیاز به توجه بیشتر دانشگاه به رفع عوامل سازمانی مرتبط با پژوهش در آموزش است. نتایج حاصل از این تحقیق با توجه به جدول ۱ نشان دهنده عدم وجود همبستگی مثبت و معنی دار بین توانمندی و موانع پژوهش‌های آموزشی است. تحقیق مشابهی در این زمینه پیدا نشد. دامنی در تحقیق خود رابطه معنی‌داری بین توانمندسازی و خلاقیت به دست آورد. همچنین بین توانمندسازی و فرسودگی شغلی رابطه معنی دار معکوس وجود داشت (۷). ملا حسینی رابطه معنی‌دار بین توانمندسازی کارکنان و اثربخشی سازمانی بدست آورد که این رابطه مستقیم بود (۱۳).

محدودیت این تحقیق، عدم مشارکت بعضی از اعضای هیئت علمی بود که از طریق فرآیند رسمی نامه نگاری و دعوت نامه از سوی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی رفع گردید.

نتیجه‌گیری

از دیدگاه اعضای هیئت علمی موانع پژوهش‌های آموزشی به ترتیب اولویت شامل موانع حرفه‌ای، سازمانی، فردی، مالی، امکاناتی و علمی بوده است که ارتباط معنی‌دار آماری با توانمندسازی مشاهده نگردید.

با توجه به عدم وجود ارتباط معنی‌دار آماری بین موانع پژوهش‌های آموزشی و توانمندسازی اساتید، انجام پژوهش‌های مبتنی بر آموزش با تغییر نگرش اعضای هیئت علمی امکان‌پذیر است.

نموده‌اند (۵). حسین پور عوامل امکاناتی را آخرین عوامل بازدارنده انجام پژوهش بیان نموده است (۱). سالم صافی و همکاران، کمبود امکانات و تجهیزات را جزء اولویت‌های بالا در موانع برشمرده است (۸). در تحقیق ظهور و فکری موانع امکاناتی در رده‌های پایین‌تر قرار گرفته است (۱۰).

موانع حرفه‌ای در این تحقیق با میانگین ۷۸/۹۳ اولین و بالاترین اولویت را به خود اختصاص داده است. ظهور و فکری نیز موانع حرفه‌ای را اولین عامل برشمرده‌اند (۱۰). سرشتی و همکاران برطرف نمودن موانع حرفه‌ای را جزء اولویت‌های موانع فردی منظور نموده‌اند (۹). سالم صافی و همکاران، برطرف نمودن موانع حرفه‌ای را دومین اولویت خود دانسته‌اند (۸).

کریمیان و همکاران، موانع حرفه‌ای را سومین مانع موجود معرفی نموده‌اند (۵). موانع علمی با میانگین ۵۶/۴ کم‌ترین مانع به شمار رفته است کریمیان و همکاران نیز موانع علمی را پایین‌ترین مانع برشمرده‌اند (۷). در حالیکه حسین پور این مانع را دومین عامل بازدارنده پژوهش معرفی کرده است (۱).

سالم صافی و همکاران هم عوامل علمی را در رده‌های بالاتری بیان نموده‌اند (۸). موانع فردی سومین رده را در این تحقیق به خود اختصاص داده است. سالم صافی و همکاران، سرشتی و همکاران موانع فردی بعد از موانع سازمانی معرفی نموده‌اند (۸،۹). کریمیان و همکاران موانع فردی را با اهمیت کمتری ذکر کرده‌اند (۵). ولی حسین پور در تحقیق خود موانع شخصی را بیشترین عامل بازدارنده پژوهش می‌داند (۱). کاریون و همکاران ویژگی‌های محیط کار و مشخصات فردی را از موانع عمده پژوهش دانستند (۱۲). موانع سازمانی، با میانگین ۶۸/۷۵ دومین مانع موجود شناسایی شده است. در تحقیقات سرشتی و همکاران، سالم صافی و همکاران میانگین نمرات موانع سازمانی بیشتر از موانع فردی بوده است. (۹-۸) ظهور و فکری در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که

References

- 1-Hosseinpour M. A study of debilitating factors of research from the viewpoint of faculty members in human sciences. *New Findings in Psychology*. 2011; 6(19):79-95. [Persian]
- 2- Rajaeepoor S, Rahimi H, Aghababaei R. The analysis of self-leadership strategies and its relationship with psychological empowerment of faculty members at Isfahan University of Medical Sciences. *Journal of Medical Education Development*. 2012; 4(7): 1-9. [Persian]
- 3- Khenifer H. Research methods are shortcomings and barriers to research. 2003. [Persian]
- 4- Fereidoun A. The development of science and technology policies and strategies in the country. *Encyclopedia of Higher Education*. 2004; 8-592. [Persian]
- 5- Karimian Z, Sabbaghian Z, Saleh Sedghpour B, et al. Internal obstacles in research activities: Faculty members' viewpoints in Shiraz University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2012; 11(7): 750-62. [Persian]
- 6- Mirkamali SM, Hayat AS, Noruzy A, et al. The correlation of psychological empowerment, with job satisfaction and organizational commitment in university employees. *Training and Learning Researches*. 2010; 1(39): 15-30. [Persian]
- 7- Damani H. The relationship between creativity, empowerment and burnout among primary teachers Iranshahr city. [MA thesis]. University of Marodasht, Faculty of Letters. 2010. [Persian]
- 8- Salem Safy R, Ashraf Rezaei N, Sadatian R, et al. Evaluation of Urmia Medical University faculty member views about research obstacles. *Journal of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences*. 2009; 7(3): 142-51. [Persian]
- 9- Sereshti M, Kazemian A, Daris F. Research barriers from the viewpoint of faculty members and employees of Shahrekord University of Medical Sciences. *Education Strategies in Medical Sciences*. 2010; 3(2): 51-7. [Persian]
- 10- Zohour AR, Fekri AR. Research barriers: A study of academic staff of Iran University of Medical Sciences. *Payesh*. 2003; 2(2): 113-20. [Persian]
- 11- Watty K, Bellamy S, Morley C. Changes in higher education and valuing the job: The views of accounting academics in Australia. *Journal of Higher Education Policy and Management*. 2008; 30(2): 139-51.
- 12- Carrion M, Woods P, Norman I. Barriers to research utilization among forensic mental health nurses. *International Journal of Nursing Studies*. 2004; 41(6): 613-19.
- 13- Mollahosseini A, Arsalan E. Survey relationship between employee empowerment and organizational effectiveness in organizations, governmental agencies Rafsanjan. *Journal of Development and Capital*. 2009; 2(2): 117-40. [Persian].
- 14- Spreitzer GM. Psychological empowerment in the workplace: Dimensions, measurement, and validation. *Academy of Management Journal*. 1995; 38(5): 1442-65.
- 15- Spreitzer GM. Social structural characteristics of psychological empowerment. *Academy of Management Journal*. 1996; 39(2): 483-504.

A survey on educational research barriers in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2014

Vahdati M (MSc)*¹, Mazloomi SS (PhD)², Salimi T (MSc)³, Eghbal A (BS)⁴

1- MSc student, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

2- Health Education Department, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

3- Faculty member of Nursing Department, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

4- Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran

Received: 30 Dec 2013

Accepted: 21 Jun 2014

Abstract

Introduction: Education as a main responsibility of universities may not be fulfilled without conduction of the relevant research. Considering that educational development is facilitated through educational research, study of related subjects is necessary. This study aimed to determine educational obstacles of Shahid Sadoughi University of Medicine Sciences' (SSU) academics. Their ability to conduct educational research will be investigated too.

Methods: This research is a analytic cross sectional study conducted on all academics of SSU who engaged in teaching during 2014. Data collection tool was Spreitzer empowerment questionnaire.

Results: According to the SSU academics, score for educational obstacles was 65.9/100. The highest and lowest scores for professional and scientific obstacles were 78.93/100 and 56.4/100 respectively. Faculty members' empowerment score was 78.15/100. There was a significant relationship between gender and administrative responsibility with scientific obstacles.

Conclusion: According to SSU academics, educational research obstacles includes: professional, institutional, individual, financial, facilitative, and scientific. There was no significant relation with empowerment, therefore by changing academics' viewpoints, there is a better possibility to conduct educational-based research.

Keywords: Barriers to Educational Research - Empowerment - Faculty - Yazd

*Corresponding author's email: vahdati.mz@gmail.com

This paper should be cited as:

Vahdati M, Mazloomi SS, Salimi T, Eghbal A. *A survey on educational research barriers in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2014*. Journal of Medical Education and Development. 2014; 9(2): 33-40